

KO POT-DAA ANNDUDE E KO FAYTI E UMMITAL

DAB'BOOBE NDEENKA HAKKUNDE LEY'DEELE

Tesko-daa. Ndee deftere ina jogii bayaanuuji baddi faayiida ngam maa. So tawii won ko faamaani, ada waawi naamnaade jaagorbe ngam humpitaade.

Hol ko woni ummital?	3
So a subaama, hol leydi ndi ummitoto-daa?	4
Hol ko daminaa e maa so a subaama ngam ummitaade?	5
Hol ko woni e wadeede so a gollondiraani e laamu nguu?	5
Hol ko woni so ada jogii tawtoraabe galle maa?	6
Mbele yeewtere ina wadee hade ummitaade ndee?	6
Hol ko mbaaw-daa wadde so a jabaani kuulal nawtoreede ngal?	7
➤ Wullitaango ngam hawrude e batte dartinaade e wullitaango teskinngo	-
➤ Wullitaango ngam seerndude batte dartinaade e wullitaango teskinngo	-
Hol no golle ummitaade dee njahrata?	-
Hol ko jogori wadeede caggal nde be ngummitii?	-

HOL KO WONI UMMITAL?

Leydeele Dental Orop e leydeele 4 godde nanondirii e sariya kuubtodinka biyeteeka Kuulal Njubudi Moolaabe Eggugol (AMMR). Duumdoo sariya ina wallita e subaade hol e deen leydeele jogori yeewtaade dabbaande ndeenka hakkunde leydeele. Deen leyde mbiyete ko leydeele EU+.

So tawii leydi hebii dabbaande keewnde ngam ndeenka hakkunde leydeele kaa e sahaa gooto, tawa kadi ndi waawaano huutoraade be, leydeele godde ina mbaawi wallitaade be e laabi ceertu. Won e dabboobe bee ina mbaawi nawteede leydi ngoḍndi. Duum woni ko wiyete ummital.

So tawii kaa doon ngonka wadii, dabbaande maa ngam hebde ndeenka hakkunde leydeele ina waawi yeewteede e nder ndii leydi. Ko leydeele 26 de EU+ tan mbaawi tawtoreede jooni e ummital leydeele godde.

TEENTU'DUM! Jooni ada woni e Italiya ko leydi EU+.

Leydeele 26 de EU+ potde tawtoreede e ummital jooni ko deedoo:

Ostiriya, Beljik, Bulgaari, Koroosiya, Siprus, Cekoslowaaki, Estoni, Fenlaand, Farayse, Almaañ, Gerees, Honngiri, Itaali, Letoni, Lituwaani, Liksambu, Malte, Nederlaan, Poloñ, Portigaal, Republik Irlannda, Rumaani, Solowaaki, Soloweeni, Espaañ e Suweed.

Leydeele 5 “jokkondirde” dee e diwanuuji goddi di tawtoraaka jooni ummital dii ko: Danemark, Islaand, Liktenstein, Norwees e Suwiis.

SO A SUBAAMA, HOL LEYDI NDI UMMITOTO-DAA?

Ko laamu ngu fellitta hol baawdo ummitineede.

Ko adii fof, be yeewtoto so tawii ada jogii **jokkondiral tiidngal** e leydi ngoɗndi. Dee jokkondire ina mbaawi tuugnaade e:

- miiɗooji besngu (tawtoraabe besngu badtiibe kono kadi besngu burngu yaajde ko wayi no dendiiraabe)
- miiɗooji pinal (yeru so ada haala demngal leydi ndii)

! TEENTU'DUM! A waawaa subaade hol leydi ndi njiddaa ummitaade.

So ada jogii kaayitaaji kollitooji jokkondiral maa e leydi ngoɗndi, ina dooldinii rokkude laamu nguu doon-e-doan. So wonaa duum, laamu nguu waawataa teskaade jokkondiral maa.

Kono dum firtaani wonde ada ummitoo e ndiin leydi.

So tawii a alaa jokkondiral tiidngal e leydi ngoɗndi, ada ummitoo e leydi ndi leydeele tawtoraade ummital no pelliti.

➤ HOL KO 'DAMINAA E MAA SO A SUBAAMA NGAM UMMITAADE?

So a subaama ngam ummitaade, ina dooldinii:

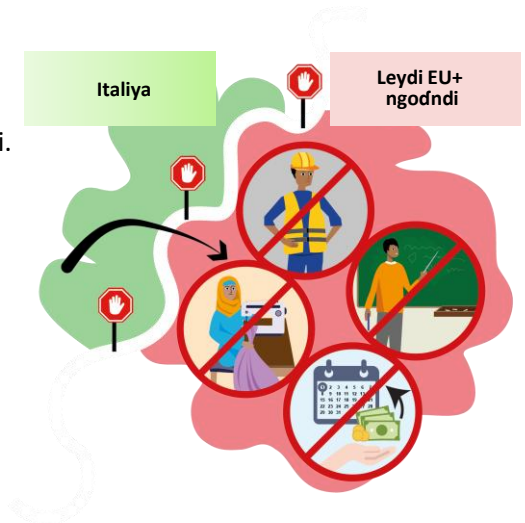
- gollondir e laamuuji dii, doofto-daa yamirooje mabbe
- keddo-daa e ndii leydi haa ñalnde nde njahdaa kadi tawa laamu nguu ina dooldii waawde yettaade ma
- joodo e leydi ndi ummiti-daa ndii haa dabbaande maa yeewtee.

➤ HOL KO WONI E WA'DEED E SO A GOLLONDIRAANI E LAAMU NGU?

❗ **TEENTU'DUM!** So a saliima gollodaade e laamu nguu, dum ina addana on batte bonde kadi.

So tawii a yahii leydi ngodndi a alaa kadi yamiroore laamu walla ada ummii e leydi ndi njippi-daa ndii, ada waasa won e hakkeji di njogi-daa e dabboowo. Yeru:

- Ada wonaa **njiytaa e njaatigi e burde mum be feccere.**
- a **dalataake gollude** walla rewde darasuuji.

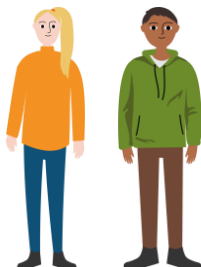
➤ HOL KO WONI SO ADA JOGII TAWTORAABE GALLE MAA?

So tawii hannde ada wondi e tawtoraabe galle maa badiido, ada subaa ngam ummitaade, galle maa ina ummitee e maa.

Tawtoraado galle badiido ina njiytee ko:

- gorko maa walla debbo maa
- jom suudu maa mo resndaaka mo njogi-daa jikkondiral tiidngal

- biidoo maa (mo duubi mum njahrata e 18, mo resndaaka tawon).

➤ MBELE YEEWTERE INA WADEE HADE UMMITAADENDEE?

So tawii humpitooji goddi ina njidaa e mon, yeewtere ina yubbinee kadi. Dum wadtee hakkille e gede kisal. So ada yidi yahde e yeewtere hono ndee, laamu nguu rokkete heen humpito ko adii.

HOL KO MBAAW-’DAA WADDE SO A JABAANI KUULAL NAWTOREEDE NDEE?

So tawii a jabaama ngam ummitaade, ada rokketee **kuulal nawtoreede** leydi ndi ada waawi yahde.

So tawii a jabaani kuulal nawtoreede ngal, ada waawi rokkude daliilu maa e ñaawirdu nduu. Duum woni ko wiyetee dabbude wullitaango. So a wulliima kuulal, ñaawirde walla ñaawirdu waɗata kuulal timmungal.

So ina haani, basiyaado sariya e firoore ina mbaawi wallude ma e wullitaango ngoo tawa a yobaani.

Dalillaaji tati tan ina ngoodi ngam wullitaade kuulal nawtoreede ngal

- ada wiya ina luurdi e hakkeji neddanke maa, so ada nawtee e ndiin leydi keeriindi
- ina woodi humpitooji kesi di ngalaano e sahaa nde kuulal nawtoreede ngal yettaa, potnoongal battinnde e ngaal kuulal
- ada jogii galle e nder leydi ngodndi mo potdaa hawrude e mum e nokku maako

So tawii a jabaani kuulal nawtoreede ngam ummitaade e leydi ngodndi, ada foti wullitaade ngal kuulal e nder happude de holliraa e kuulal nawtoreede ngal.

Wakkati, holto e no wullitaango wadirtee, dum faamnetee e nder kuulal nawtoreede ndokkaa e maa.

Ada foti rokkude daliilu walla dalillaaji di a jabaani kuulal ngam nawde ma leydi ngodndi.

Kadi ada foti rokkude daliilu walla dalillaaji di a nawtortaake e leydi ndi ummiti-daa nde wullitaango maa ina jokki.

Ñaawirde ndee adoto yeewtaade so tawii ada waawi dabbude yeewndoagol ñaawoore ndee e nder ndii leydi tawa ñaawoore ndee ina jokki e nder **lewru 1**. Dumɗoo noon ina anndaa ko wullitaango e dow batte dartinaade.

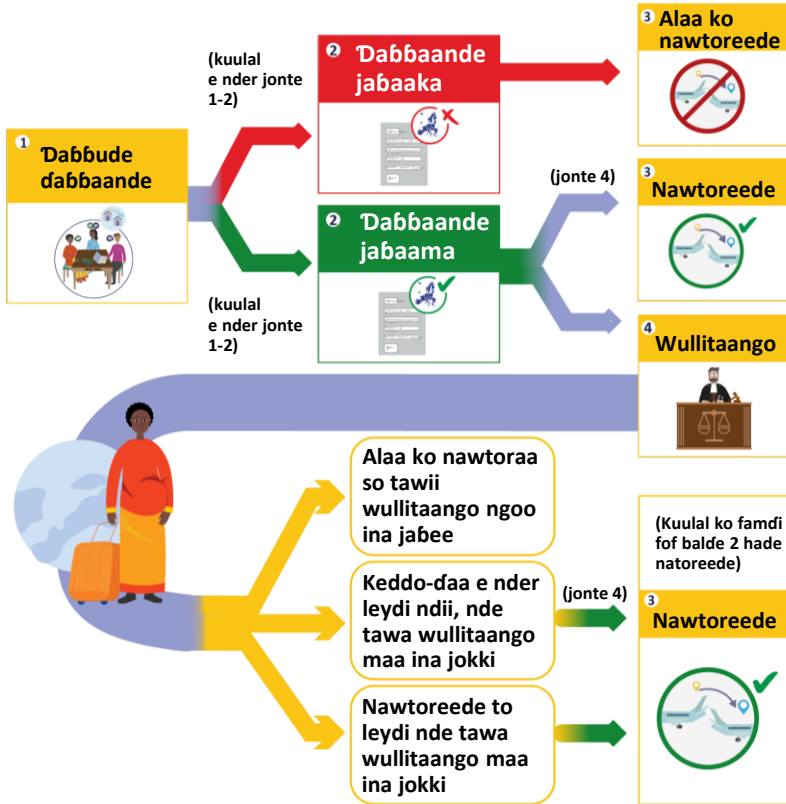
So tawii ñaawirdu nduu fellitii wonde a waawaa heddaade haa ñaawoore ndee yalti e ndii leydi, ada waawi nawtoreede leydi ndi njippi-daa ndii, nde tawa ñaawoore maa ndee ina jokki.

So tawii ñaawirdu nduu fellitii wonde ada foti heddaade e ndii leydi nde tawa ñaawirdu nduu ina jokki, ñaawirdu nduu ina foti wadde ngal kuulal cakkitiingal ngam anndude so tawii ada foti nawtoreede leydi ndi e nder lewru 1 caggal ñalnde kuulal jowitiingal e batte dartinaade.

So tawii wullitaango maa jabaaka, ada nawtee to leydi EU+ toppitiindi yeewtaade dabb'aande maa. Nawtoreede ndee ina foti wadeede ko buri yaawde e nder jonte 4 caggal nde ñaawirdu nduu yetti kuulal mum cakkitiingal.

TEENTU'DUM! Ada foti gollodaade e laamu nguu, nden njahaa leydi ndi ngummiti-daa ndii.

HOL NO JUUTDE GOLLE UUMITAL DEE NJAHRATA?

So tawii a wullitaaki kuulal ngal, nawtoreede ndee ina foti wadeede e nder jonte 4 caggal nde leydi ndi EU+ woni e mum ndii, tabitini dabbbaande ummitaade ndee.

So tawii ñaawirdu fellitii wonde alaa ko addanta ma heddaade e ndii leydi nde tawa wullitaango maa ina jokki ada nawtee e leydi ndi ngummiti-daa ndii, nde tawa wullitaango maa ina jokki

So tawii a wullitiima kuulal nawtoreede ngal, ñaawirde ndee fellitii ada foti heddaade e ndii leydi nde tawa wullitaango maa ina jokki, wullitaango ngoo ina foti wadeede e nder jonte 4 caggal nde kuulal ngal yettaa, so tawii wullitaango ngoo jabaaka. Ada humpite ko famdi fof balde 2 ko adii ñalnde ndee. So wullitaango maa jabaama, a ummotaako, ada heddoo kadi e ndii leydi.

So tawii ñaawirde fellitii wonde alaa ko addanta ma heddaade e ndii leydi nde tawa wullitaango maa ina jokki, ada nawtee e leydi ndi ngummiti-daa ndii, nde tawa wullitaango maa ina jokki.

HOL KO JOGORI WA'DEEDDE CAGGAL NDE 'BE NGUMMITII?

No woorunoo, dabbaande maa ngam ndeenka hakkunde leydeele yeewtee leydi ndi ngummiti-daa ndii. So tawii, caggal nde ngummiti-daa, tawaama ada jogii tawtoraado galle e nder leydi ngodndi, ada waawi nawtoreede to leydi ndii ngam yeewtaade dabbaande maa.

WINNDANDE AM

Ndee deftere ko ngam bayaanuuji tan. Nde wadataa e hoore mayre hakkeeki walla farillaaji. Fedde Dental Orop ngam Moolaare (EUAA) rokkii ko burdi e ndee winndannde, e yellitaagol e waylude ndee deftere ko EUAA yamiri dum tan ngam Leydeele Jeyaaɗe e EU. EUAA jabataa hay batte walla tampere ngam laabal, loowdi, timmal, sariya walla nuundal bayaanuuji gondi e ndee deftere, ɗi Leydeele Jeyaaɗe e EU walla kala jeyaaɗe e leyɗe godɗe jogiide hakke. Alaa e EUAA walla kala e nedɗo golloowo e innde EUAA no waawi huutoraade humpitooji tawaadi e ndee deftere.

© Fedde Dental Orop ngam Moolaare, 2025